

KÖZÉRDÉK.

Vegyes tartalmu heti lap.

M megjelenik minden vasárnapon.

Szerkesztői iroda:

Nagyenyeden

A KIADÓHIVATALBAN

hová

lap szellemi részét illető

közlemények küldendők

Kiadóhivatal:

Wokál János könyvkereskedése

hová

az előfizetések és hirdetések

bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adának vissza.

Előfizelési feltételek:

helyben hához hordva vagy

vidékre postán küldve

egész évre 4 frt.

félre . . . 2 frt.

negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:

3 hasábos petit sorért, vagy

ennek helyéért 5 kr.

Bélyegdíjért külön 30 kr.

Nyilváltór 15 kr.

Az abrudbányai képviselőválasztás történetéhez.

Tudva van e lapok t. olvasói előtt, hogy a volt Visi-párt nagy része, — miután Ferencz József és Sigmund Ákos a jelöltséget nem fogadhatták el, — dr. Gelei József felesen képzett 'ifja közjegyző-helyettest léptette fel, — ki azonban Beniczky Ferencz államtitkár jelöltsége javára, a párt érdekében visszalépett.

Itt közöljük programbeszédét s a párt elnökhöz intézett nyilatkozatát, — mint első érdekes nyilatkozatát a közpályán oly férfunak, kihez ezen szélesebb körű fel-fogást tanúsító beszéde után szép reményeket fűzhetünk.

Programbeszéd.

Tartotta dr. Gelei József az abrudbánya-erespataki választókerület szabadelvű pártjának egyik képviselőjelöltje Abrudbányán 1887. évi június hó 19-én.

Mélyen tisztelt választó polgárok! Uraim! Minde- nek előtt fogadják uraim! mélyen érzett hálámnak és meg köszönetemnek legősintébb kifejezését azon felette kitüntető, mondhatnám páratlan bizalomért, melyben e kerület jelöltségének felajánlása által az én csekély szem- mélyiségemet, egy homo novust részesíteni kegyesek voltak.

Valóban uraim! ha ama nemes tradíciókra gondo- lok, melyek e párt multjával összekötvék, ha a politikai fejlettség s értelmi miveltég ama magas fokára tekintek, melynek e párt annyiszor tanujelét adta; ha a hazai közélet ama jelentékeny tényezőire gondolok vissza, kikre a párt e választókerület képviselőjét a multban bizta s ha ezekkel szembe azon tényt állítom oda, hogy az önök kitüntető figyelme és jóakarata e kerület képviselő- jét nekem ajánlotta fel: az öröm és büszkeség kettős ér- zetétől mélyen meghatva kell ismételtlen legforróbb kö- szönetemet kifejeznem, de egyuttal eröm gyöngességét s tehetségem korlátozottságát annyival inkább megvallanem.

De habár uraim az én életemet nem aranyozza be egy fényes mult ragyogó visszfénye, az én jelöltségem- nek nem kölcsönöznek súlyt kiváló képességek s nem támo- gadják ezt egy fényes név varázsa, vagy a nagy vagyon csilláma, habár mondom uraim én nem hivatkozhatom minden oly szokásos jozezimre, de hivatkozhatom a becsület munkára az ernyedetlen igyekezetben és egy- ben nem engedem senki által magamat felülmulni: a haza és a király iránti hűségben, e választókerület érde- keinek meleg felkarolásában, a szabadelvű párt iránti igaz és tántorithatlan ragaszkodásban!

Igen uraim, a szabadelvű párt iránti hű ragaszkodás- ban, mert én annak a zászlónak szegődtem hívévé, melyet e párt lobogtat fennen kezében, annak a politikai iránynak vagyok a követője, melyet e párt vall magáénak s annak a nagy politikai eszmének: a liberalismusként vagyok igénytelen harcossza, mely e párt politikai hittval- lásának képezi alapdogmáját.

Es tettem ezt uraim teljes meggyőződésből, a té- nyek és viszonyok objectiv vizsgálata után. Mert mit lá- tunk uraim ha a hazai pártalakulatok végig tekintünk?

A függetlenségi 48-as párt irányzata, jóllehet ahöz in ultima analýzi minden igaz hazafinak tartoznia kell egy magas politikai ideálnak a messze jövőbe nyuló gyö- kérszálaival a jelenlegi constellációk közepette nem talál- hat a megvalósulás szilárd talajára s nélkülözi a gyakor- lati megoldás garanciáit.

Már pedig uraim a politika exigentiák tudománya s így nem járhat a esillogó abstraktiok bizonytalan utain.

Az ugynevezett mérsékelt ellenzék uraim egy sza- batos, tisztán körvonalazott és szigoruan elhatárolt poli- tikai program hiányában s elemeinek saját szerű vegyi- tettege folytán nem tud egy egységes politikai alapgon- dolatot kidomborítani s nincs arravalósága az állami köz- élet vezetésére.

Az antisemita párt, mely hála Istennek szűkebb hazánkban a vallásos tolerancia e classicus földén, még nem tudott gyökeret verni, s a mely egy, az államjog gyarapítói által biztosított felekezeti elleni támadó harcza helyezi működése súlypontját, voltaképen nem is politikai párt, mert működése nem fér össze az állammal és a tár- sadalommal, hanem csak a felhevült szenvedély sugalla- tának kifolyása.

Ezért uraim a szabadelvű párt az, mely jelenlegi vi- szonyaink között a legellogadhatóbb és megnyugtatóbb politikai biztosítékaival bír, mert a magyar nemzet poli-

tikai szellemének bölcsessége és teremtő ereje leginkább e pártnak s az ennek kebeléből alakult kormányának mű- ködésében nyilvánul.

S habár áll is az uraim, hogy történt, minek tör- ténnie nem kellett volna s nem tétetett meg minden, a minek megtétetni kellett volna; mégis uraim, ha meg- fontoljuk, hogy hazánk tekintélye nagy királyaink óta soha olyan fokon nem állott, mint jelenleg s az európai concertben hazánk oly befolyással soha sem dicsekedhe- tett, mint a minőnek most örvend; ha végig tekintünk azokon a nagy állami vívmányokon, mik a közelmultban tétettek s nem feledkezünk meg azon óriási nagy hala- dásról, melyen nemzetünk rövid idő alatt keresztül ment; ha nem tagadjuk meg, hogy a kormánynak sikerült a legkényesebb bonyodalmak közepette is hazánkra nézve a béke áldásait megőrizni s egy erős magyar nemzeti poli- tikai szilárd alapját megvetni s ha ezekhez hozzáadjuk azt a valódi liberalis szellemet, mely a kormány tényke- déseit átlengi, azon kormányát, melynek a legféltelenebb izgatások közepette sem jutott eszébe a saját és szőlás- szabadságot megrendszabályozni s az egyesületi és gyüle- kezési jogot korlátozni: akkor uraim lehetetlen be nem vallanunk, hogy hazánk állami életének kormánya biztos kezekben van s az a providentiális államférfi, az a me- leg szív és nagy elme, kit a mivelt Európa oly méltán irigyléssel tiszteli, a nemzet soha ki nem alvó hálájára tette magát érdemessé! Ime uraim azon okokból teljes szívvel és lélekkel vallom magam a szabadelvű párt hívé- nek és élettem annak elismert fejét és legnagyobb mes- terét: T i s z a K á l m á n t!

(Vége köv.)

Nyilatkozat.

Mélyen tisztelt pártelnök úr!

Tudomásomra jutott, hogy a külügyi államtitkár Beniczky Ferencz úr ő méltósága az abrudbánya-erespa- taki választókerület országgyűlési képviselőjelöltségét el- fogadni hajlandó.

Mindig abban a meggyőződésben voltam, hogy a parlamentnek a hazai közélet legkiválóbb tényezőit kell magában foglalnia s e követelmény kielégítése előtt min- den más melléktékintetnek háttérbe kell szorulnia.

Miután az államtitkár úr személyében ily férfit van szerencsénk tisztelni, hazafiai kötelességet vélek tel- jesíteni akkor, midőn kijelentem, hogy az abrudbánya- verespataki választókerület szabadelvű pártja részéről ne- kem felajánlott országgyűlési képviselőjelöltségről ezennel Beniczky Ferencz államtitkár úr ő méltósága javára le- mondok.

Kérem mélyen tisztelt pártelnök úr, méltóztassék e tényt a párt tudomására hozni, s egyuttal annak álta- lam nagyrabecsült minden tagja előtt hálás köszönetem soha el nem muló érzetét tolmácsolni.

Fogadják kérem elnök úr kiváló mély tiszteletem és hazafias üdvözetem őszinte nyilvánítását, mellyel marad- tam kész hiva Abrudbányán, 1887. évi június hó 20-án Dr. Gelei József.

Dr. Tisza István választói körében.

Vizakna város egyhangulag megválasztott képviselője dr. Tisza István mult hó 25-én érkezett választói körébe. Cs a t ó J á n o s kir. tanácsos alispán társa- ságában.

A vasuti pályaháznál a szabadelvű párt végrehajtó bizottságának elnöke Kremnitzky Amand meleg szavakkal üdvözölte a közszereketben álló képviselőt s a nagyszámu bizottsági tagok és banderium kíséretével, őt szállására, a Nendvich-féle villába kalauzolta. hol az összes szabad- elvű párti választók — nemzetiségi különbség nélkül — valamint az önkéntes tüzoltó egyeslet és a bányamű sze- mélyzete nagy lelkesedéssel fogadták. A szabadelvű párt nevében Szócs Sándor pártelnök üdvözölte, kifejtve be- szédében, hogy az itteni egyhangu választás a tiszta meggyőződés őszinte nyilatkozata. — Beszédét azon ké- réssel fejezte be, hogy az országos érdekek mellett karolja fel a képviselő Erdély specialis érdekeit is.

A közszereketben álló képviselő meleg szavakban köszönte meg ugy az egyhangulag nyilatkozó bizalmat; mint a lelkes fogadtatást, s beszédét annak kijelentésével végzé, hogy nem lenne jó hazafi az, ki Erdélyt nem tar- taná Szt. István koronája gyöngyének, melyért mindent

meg kell tenni. Beszéde lelkes öljénzéssel fogadtatott s a választó polgárság szép rendben oszlott szét. Ezután [a képviselő megtekinté az ujonnan épülő sós gyógyfürdőt, a súlyedt bányát, a honvédelemet, mi közben az este beállván, a választók barátságos vacsorára gyűltek egybe, mely a legkedélyesebb hangulatban folyt le.

Másnap délelőtt, vasárnap lévén, a képviselő is részt vett az Árpád kori református templomban tartott isteni tiszteleten, hol Sylvester Domokos ev. ref. pap tartott szép egyházi beszédet.

Isteni tisztelet után a városház nagytermébe gyült egybe a választó polgárság, hova dr. Tisza István kül- döttség által meghivatván, program-beszédét tartotta meg. A beszéd végeztével a választó polgárság nevében Timár Károly üdvözölte a képviselőt. Megköszönte, hogy oly tiszta képet adott a helyzetről s biztosította, hogy Vizakna választókerület bizalma tántorithatlan fog maradni, bármily nehéz napok is jöjjenek, s a képviselő számára hosszú életet, működésére áldást kíván.

Délben a képviselő tiszteletére 50 terítékű bankett lett rendezve, melyen részt vett a nagyszabeni magyar küldöttség is, Zagoni Gábor kir. közjegyző vezetése alatt.

Emelkedett szellem és derült hangulat mellett 5 óráig maradt együtt a társaság, a szellemes felköszöntők egész sorát élvezve.

Este a választó polgárságból többen összejöven, szűkebb körű társaságban folyt le a kedélyes vacsora, mely után a választók kedves vendégeiket banderiummal, lobogó fáklyák fénye mellett kísérték ki a vasuti pályá- házhoz, hol tőlük a legszívélyesebben vettek búcsut.

LEVELEZÉS.

— Szegedi levél. —

1887. június hó 17-én.

(Folytatás és vége.)

Kedves barátom!

A turós csusza azért okvetetlenkedik mindég és min- denütt a feutisztelt paprikák után, egy elboronálja annak érdeségét. Ugyanis a milyen kiméletlen módon gürzdöli ez a torkodat, ép oly gyöngöden kenetgeti az a melledet. Időszérű hasonlattal élve: a halpaprikák csipősen ingerlő, mint Hermann Ottó és simán keneteljes, mint Ivánkovic s a pap.

Hanem ezzel még nem mondtam meg mindent, a turós csuszáról. Az is érdekes ám, hogy az voltaképen nem turós, de még csusza sem ám! nem biz a, hanem laska. Még pedig koczkás laska. Ha nem volna koczkás, akkor plánó laska sem lehetne, mert metéltnek neveznék; ez lévén itt a hosszú laska neve. Turósnak pedig azért nem válik be, mert a mivel készül az csak tehén turó.

Lám milyen furfangos a szegedi embör, megeteti veled a tehén turós laskát turó csusza helyett s még haragudni sem lehet rá érte, mert arra nincs eset, hogy a ki megette — megbánta volna. Hanem mentségére fel kell hoznom, hogy a laska szót nem ismeri, lévén itt annak tézta a neve.

Talán nem is említettem, hogy a milyen jó itt a hal, épen olyan drága. Meg is látszik az a halászkon. Olyan tekintélyes, jól táplált alakok, akár földesurnak néz- néd valamennyit. Az elejéből (előkelőbbjeiből) akadna is nem egy, a ki másodmagával könnyen kifizethetné Inyed város minden adósságát. Hogyne, mikor nagypénteken reggel a szemeláttára egy rövid fél óra alatt, 3 drb ak- kora halat mértek ki — különként 1 frt 50—1 frt 80 kraj- czárjával — hogy a közbelső is jóval nagyobb volt, mint én és 85 kilót nyomott, mig én örvendenék, ha a 78-at megútnám! E három óriás legkisebbe tok volt, a köz- belső harsa, a legnagyobb pedig viza. A harsca érde- kelt engem leginkább, miután szerény körölmények kö- zött élő, de tekintélyes családjának nem egy kiválóbb tagjával kötöttem még Erdélyben közeli ismeretséget (a mivel egyébiránt azok tudom nem dicsekednek el!) Elég az hozzá, kíváncsi valék tudni, hogy nem öngagsága volt-e a család majorescója? Meg is kérdeztem a halasztól s nézett kicsinylőleg az én emberem s azt felelte, hogy hisz ez csak gyerek volt még!

Nem is mondott nagyt, mert 3 métermázsás harsca is létezik. Legalább a Dunában bizonyosan, viza meg pláne igen.

A Tisza és Duna legkitünőbb hala különben a ke- csege, melyet hegyes orráról és hátán végig vonuló kor-

em-érme
különböző
állításokról.
bizonyult
első amerikai
átott

SAJZVIZ
fogorvos

bécsi es kir. kli-
stb. ANATHE-
meltónak talál-

RIN saizvizet a
n használta és
otta.

m. tanár. A dr.
szántalan bete-
r end ki vüli
vegysz. tisz-

es torokbajaknál
yon jó hatásu.

N saizvizet a
gégeknél leg-
3—

— a vegyelem-
vartalmis ke-
től óvakodjunk.

POPP es. kir.
kis az olyant
ellátva. Bész-

is több utánzó
a törvény ál-

söt Németer
a srb. elismert
ben.

7. Kovács J.
Töröczkón
gyógy. Veres-
in Remetei Ig-
lyvezésen Kosa

blits S. gyógy.,
er A. gyógy.,
mán Nagy K.

ték
ézőgy-

el.

gy-irodája.

LETEK

erkezet;

MOK,

ÁGI

kizárólag

ereznnyire

kéretnek.

mány-uszonyának zezegugus szegélyéről könnyű megismerni. Ez nem nő nagyra. Az 50-50 cm. hosszú és 5-6 kiló súlyú már szinte ritkaság.

Bokona a tók, mely olyan mint egy óriás keesege, 40 kilóra is megnő. Ekkorára pedig a ponty is felgyarapodik.

A halakat itt mind elevenen tartogatják a halászbárkák átlukgatott rekeszeiben, melyeken a Tisza vize keresztül folydogál. Akár egy évig is élnek így a halak, a nélkül, hogy etetni kellene őket. Hoz a víz táplálékot nekik, de annyit nem hogy elhizzanak tőle! Ellenkezőleg veszítenek súlyukból, de nem sokat, néhány hónap alatt pár percenztet. Különben megfizeti a vevő az apadást is!

Ej de most látom csak, hogy kifogytam az időből, elhalaszgatván azt, pedig a második ételfogásra — ha elkészült volna — csak most került volna a sor. Mert megakartalak titeket jó enyediék traktálni istenesen. (nem tudom ugyan, hogy esik nektek az én főztém, de hogy nekem nem sokba kerül — az bizonyos!) Ha tehát nem rontottam el eddig étvágyatokat a halpaprikás meg a turós csuszával — akkor mához egy hétre szívesen látlak mindnyájatokat „subán száradtra” meg „file farkára.”
Szögedi.*

Alvincz, 1887. június 15-én.

Igen tisztelt szerkesztő úr!

A „Közérdek” folyó évi 21-ik számában „Alvinczi polgár” aláírással, egy közlemény jelent meg, melyre nem magam reputációja, de az önkéntes tüzoltó-egylet érdekében felelő kötelességemnek tartom; kérem tehát a tisztelt szerkesztő urat jelen soraimat becses lapjában közzétenni szíveskedjék.

Először is az illető alvinczi polgárnak kijelentem, hogy vele többé semmi ez ügyre vonatkozó hírlapi polemikára nem elegendem; esetleg felszólalásait feleletre nem máltatom s ezt nem is várhatja tőlem, ki az alvinczi polgárba bujt elvont lelket és ridég főt teljesen ismerem.

Haszontalan ráfogás az, hogy az alvinczi tüzoltó-egylet 1875-től, különösen az egyleti pénzkeért velem, mint főparancsnokkal harczban állott volna, mert én az egyletnek sem pénztárnoka, sem pénzkezelője nem voltam. Rendes választott pénztárnok vezetett az egylet pénzügyeit, mint minden egyletnél s a számadások évről-évre meglettek vizsgálva a kebelből kiküldött bizottság által.

Miért nem volt ő is ott?

Azt írja, hogy a lefolyt három év alatt folyton törekedtem a főparancsnokságra. — Hát igenis! kegyes ellenkezőből vettem magamnak azt a fáradságot. A közéletben sok olyat kell tenni jókedvvel a mire nincs szükségünk s legyen meggyőződve, ha ő nem születik, nem lettem volna reá utalva, hogy széles elfoglaltságom mellett, a tüzoltó-egylettel is bajlódom, éppen akkor, midőn láttam s elvontam készülő reá, hogy családomban egyik főtágja minden órában halott lehet. De az ő fagyos szíve az emberi élet belső szenvedéseit nem ismeri, romlott lelke szük látókörön túl nem lát. Neki külseje deríti fel belső lényét; őt nem a szép és jó iránti érdek, — nem a köztügy előmozdítása, de saját „én”-je vezérli tetteiben, ő képes czéljai elérésére az ördöggel is szövethet.

Egy elvadult, fékezhetlen jellem teszi őt boldogtalanlanná és nyomorulttá, mely nem ismer határt.

Főparancsnok lettem, tehát tetszik tudni miért?

Azért, hogy az alvinczi szerény és munkás polgárságot ne legyen alkalma félre vezetni és önczeljé az iparosokkal eltakarítani; azért, mert ő akart lenni s mert azt az itteni nemzetiségi viszonyok nem engedik, hogy széteskadjunk, mikor amugy is kevesen vagyunk, pedig ha ő lesz a főparancsnok, világos kilátás lett volna erre, s végül azért, mert más nem akart, ki az egyletet így is vezethette volna, mint én.

Uram! a ki önmagát a közjó elé helyezi, az önmagát nem szereti, hazáját gyűlöli. Tudja-e mit tesz ez? Ilyenekből lettek régen és lesznek ezután is a haza szennyfoltjai.

Mit tett ön az év elején a főparancsnok választásánál jól tudja, tehát a fentebbi jellemzés önre nagyon reá illik.

De én mindezek dacára sem óhajtottam a jelen 3 évre főparancsnok lenni.

Megválasztásom után leaktartam köszönni s ép azok kértek maradásra, kik a választásnál határozott ellenfeleim voltak.

Maradtam, ideiglenesen, de azon feltétellel, hogy alparancsnokot választanak mellém, ki az egyletet vezetni tudja elfoglaltságom esetén, s ezt meg is tették.

Tán az íj, hogy nem önt választották meg!

A mi a közelebbi pénztári vizsgálatot illeti tudósítása az ön rossz akaratához egészen illő.

Meggyőződés nélkül nem szabad ítéletet dobni a nép közé, mert ennek komolyabb határa is lehet, mint ön gondolja.

Tartozom tehát a könnyenhiwó népnek megadni a kellő magyarázatot.

Annak idején, a pénztárvizsgáló bizottság nekem bejelentette, hogy a számadás nincs szabályszerűen vezetve s azt nem képes megvizsgálni, tehát én magam mentem a pénztárnokhoz a kiküldött bizottsággal. A vizsgálat alatt csak annyi derült ki, hogy a pénztárnok nem vette

* Kézben állunk! csak elő vele frissen!

Szerk.

át a községi pénztárnoktól füstpénzekből teljesített kiadásokat és bevételket, de ez nem roszakaraton, hanem egyszerűségen alapult s a bemutatott okmányok elküvveltetvén a végeredmény helyes lett s alá is iratott a bizottság által.

Az pedig, hogy egy tag a pénztármaradványt látni óhajtotta s a pénztárnok a 40 frt maradvány helyett 50 frtot mutatott, azt hiszem senki sem fogja önön kívül hibául felírni.

Bárasak mind ilyen pénztárnokok lennének, kinek több van, mint a mennyi szükséges.

Ezzel tehát mi végeztünk az élet utain, mert ezt komolyan megkívánom.

Tanulja meg legalább azt az illedelmet, hogy válasszon magához való pajtást, ha mulatni akar. Nekem meg van a magam köre; önre semmi szükségem nem volt s nem is lesz, tehát boldoguljon szövevényes utain málam nélkül, ha igaz, hogy a rözszban is lehet gyönyört találni.

Deák György,
főparancsnok.

Még egy pár észrevétel a műkedvelői előadásokra nézve.

Ugy jártam én is, mint az a „fogművész”, ki azt hirdette maga felől, hogy az odvas fogakat fájdalom nélkül fogja kihuzni s midőn műteteinél a fogfájós emberek az ellenkezőt tapasztalák, kijutott bezzeg a „művész” úrnak a különféle kép variált s nem épen díszes titulus. — Ugyan nem hirdetem világá, de erősen elhatároztam, midőn mult alkalommal írott észrevételeimet papírra teendő voltam, hogy a letárgyalandó ügyben, a hol netalán operaczióra lesz szükség, azt úgy hajtom végre, hogy senkinek se fájjon. Haszntalan vettem elő instrumentjeimet: az általánosság, az eszméket, elveket. — a hol elevent érintetem, felsziszszent biz a patiens annál inkább, mentől mélyebb gyökerük volt az odvas fogagnak, melyeket talán édes orvossággal, bóditó, vagy épen csodaszerekkel kívántak volna orvosoltatni.

Beszéljünk egyenesen.

A műkedvelői előadásokról általánosságban és specifice írott multkori észrevételeimet némelyek a dilettánsok közül zokon vették s abbeli nézetüknek adtak kifejezést, hogy hát az „egész bíráló nem ér semmit”; „a műkedvelőket nem szabad (!) oly hangon bírálni, mert ők ad majorem dei gloriam olyanok hallatára elriádnak a jó ügytől, melyet csak is ingyen és jó akaratból szolgálnak.”

Nézeitek nesumtioját ide iktattam méltánosságából, de azért is, hogy — ha létséges — meggyőzzem (már a kit illet) azok helytelensége felől. Szíveskedjenek csak multkori referádatam még egyszer, de figyelemmel átolvasni s ha annak hangját, de legfőképp az abban hangzotott n e z e t e k e t mégis elriasztóknak találják, akkor — én legalább melegen ajánlom — soha se lépjenek többé a szinpadra. Tegyük fel, hogy léteznék egy magát szépirodalmi nevező lap, mely minden „süldő poeta és bíkfic” kezdetleges munkáját — úgy özőnével, a hogy jön — kiadná abból az önkével analóg nézetből kiindulva, hogy ellenkező esetben az írók elriasztanak a szépirodalom művelésétől: mi sorsa volna egy ilyen lapnak? . . . a kritika áttenné czikkjeit az „Uram bátyám” „rugott csillagai” közzé. Nem nagy megerőltetésbe kerül: képzeljék, hogy a szinpad szépirodalmi lap, a melyen és a midőn önök szerint minden megjelenhet az alatt a firma alatt, hogy dilettánsok (a ne bántsd virágok), találják fel, nagyon félő, hogy „Uram bátyám” egyszer csak megdurálja magát s „rugott csillagai” között ő hoz referádat.

Családias, bizalmas körben meghallgatjuk (ott sem szívesen) a mamák és papák kedvéért a kis normalisták koncertjeit, melyeknek műsorozata áll zongora etude-ökből „kicsi kutyá tarka”, „szeretnék szántani”-féle hegedűn eljátszott darabokból s „a két pumi” historijának elszavalásából és kritikánk legfeljebb abból áll, hogy a mamák és papák előtt kifejezzük, hogy a reményteljes népség még sokra viheti, kivált ha gyakran nyilik alkalma ilyes önfirtogatásra; de nyilvánosság, — bajszszos, — fejkölgya benőtt emberek, — s z i n m ű v é s z e t mellett egy kritika, mely derüre-borura „dobzse”-t mond, használ-e többet a jó ügynek, mint használt hazánk ügyének „dobzse László jó királynak”?

Még az önök kedvéért sem hiszem el, hogy bírálatom semmit sem ért, — még az önök kedvéért sem akarom elhinni, hogy a dilettantismus fattyu hajtásait ne volna szabad aesthetikai törvények és szabályok szerint lenyesegetni, — nem szabad tennem, mert kicsinyes epéskedéseik ilyes apró puffogásaik elől még egy jó corporal sem retírá!

Nem a magam fitogtatásáért, nem mintha „nem férnék el a bőrömben” irtam és írok, hanem mert sehogy se fér lelkemhez az a gondolat, hogy a társadalmat ma semmiféle tőron so vezérlejk elvek és eszmék, hanem önérdék, egyéni becsvágy, hiúság, pajtkodás; irtam és írok, mert kötelességemnek ismerem tehetségem szerint nem egyesek szép szemének hizelegni, de egyesek szép szemébe minden körülmények között megmondani az igazat, a valót. Tévedhetek én is tévedni emberi dolog,

de egy tisztas lap tere mindazok számára nyitva áll, a kik elvek- és eszmékkel legyervezeten táborba szállnak, hogy az elvek és eszmék nemes harcában győzzenek, vagy legyőzessenek. Az eszmecsera terén szívesen felveszem az elem dobott kesztyűt, de a közmorál, az örök-szép, az eszményi rovására fűzött uszora érdekében nem cserélek senkivel még — pipát sem.

* * *

No, de ideje lesz e téren a vitát bezárni, hogy beüljünk a loge-ba, melynek mivoltáról multkor szözlottunk s nézzük meg belőle: „a tüzkarosultak javára a marosújrári műkedvelő társulat által június hó 4-én előadott Lukács Sándor által írott K ó s z a J u t k a című eredeti énekes, 3 felvonásos színművet”.

Egy mesalliance-ra kényszerített törzstisztet megöl és kirabol két gazember, kik a rablógylkosságot rástítik egy teljesen ártatlan emberre, kit a vármegye felakasztat. A meggyilkolt örnagnak fia marad hátra, a felakasztottnak leánya. Amannak Arva Gyuri, emennek Kósza Jutka a epicomeja. Arva Gyuri beleszeret egy szegény, de szép leányba, Bogárdiné Borecsjába; Kósza Jutkát a szerző összehozza Turi Gábor kovácsmester és falusi protomdi-kus Marczii nevű fiával. Tán felesleges is mondanom: a gyilkosok egyikéből a rablottak utján jómódu ember s ez uton falusbiró lesz, hogy rávetette szemét a Bogárdiné Borecsjára s feleségül kérte. A másik gazember erősen furdalja a lelkiismeret, ugyannyira, hogy egy magával teljesen jöhetőetlen ember. — Az említett rablógylkos-ságnak egyetlen szemtanuja Hudlacssek Jano drótos tót, ki a gyilkolás idején attóli megirtóztában, meg a vármegyétől való féltében keréket oldott: visszakerül az esemény színhelyére. Ezzel a propositummal kuszolódnak össze az esemény szála. Hudlacssek felfedi Jutka előtt a valódi gyilkosokat, mely értesülésre kész a complot. Hudlacssek, Jutka, Figura Jancsi és felesége, Turi Gábor és fia szövethetnek, hogy a gazembereket kelepezőbe csalják önvallomásra kényszerítsék. Ez kitűnően sikerül is nekik, mert midőn Kósza Jutka Kondor Máté falusbiró és társának szemökebe mondja a bűnösséget, amaz újabb büntársak után lát, kik a veszedelmes lényt eltegyék láb alól, a tót egy flanken benegung-gal színez átcsap Kondor uramhoz, előrerántrán egyuttal a futóbetyárnak öltözött új commissariust s így midőn arra vállalkoznak, hogy Kósza Jutkát elteszik láb alól, a két gazembert ejtik törbe. Természetes, hogy annál nagyobb legyen az erkölcsi satisfactio, az egész falu odacsöditetik, hogy egyfelől minden ember lássa, mint ugrik Kondor és társa a commissarius körmei közül egy 15 öles szikla mélyedésbe, másfelől, hogy része legyen azon örömben, midőn Kósza Jutka Turi Marczival, Bogardi Borecsa Arva Gyurival továbbjében kerékedik és egymásé lesz.

Rövidbe foglalva, ez a darab meséje. Nagyon elesélt szalma; tele indokolatlan eseményekkel és a véletlen szülte fejleményekkel, meg végkifejléssel. — Író az évek hosszu sora előtt megzavart erkölcsi világrendet erőszakkal septin raptin reggeltől estig hályreállítja. A lakjai, bár közönségesek, de a népeletből vannak részint fölvőve, ez nagyrészen szerencsése is a darabnak. Az országot, világot bejárta fufangos, de jószívű drótos tót; a tisztá szívét, kedélyét és erkölcsiségét elhagyatottságában, megvettségében és rongyaiban is megörözt. Kósza Jutka; a talpig becsületes Turi kovács; az ügyefogyott Figura Jancsi pattogós, módos, de csupa erény és jószívűség feleségével stb. mind oly alakok, kik eléggé a magyar népelet tövéből metszettek le. S nem lehet eléggé kiemelnem úgy a rendezőség, mint a műtődő tagoknak abbeli igyekezetét, hogy felismerve a darab oivitathatlan szerkesztési gyengeségét, élvezhetővé tették az előadást az által, hogy kiváló gondot fordítottak az egyes alakok é l e t h ű bemutatóására.

A szerepek a legjobb kezekre voltak bízva. Erőn felül való vállalkozásról, úgy általán, mint specialiter, nem szólhatunk. Külső motívumok: öltözet, maszkirozás, csoportosítás kevés kifogásolni valót nyujtottak; a belsők-nél pedig láttuk, hallottuk a természetes, jószívű humort, a fájdalom, örömboldogság meleg rokonszenves kitörését, helyen-helyen a szenvedélyek mükész hullámzását.

Kósza Jutka (V. J.), Figura Jancsi (Cs. A.), Erzsi felesége (R. J.), az öreg Turi (P. Gy.), és fia (V. K.), Hudlacssek a tót (B. J.), a magok természetes mivoltukban kerültek a deszkákra s feledteték velünk azt, a mi itt-ott nem üt a mértéket. — Fel kell itt egy körülményt említenem a mi útmutatásul szolgálhat sok kezűnek, kik egy a műkedvelői előadások ügyének hasznára kívánnak lenni, mint önképzésökben gyarapodni ohajtanak. Figuráné, Erzsi személyesítőt azért szemléltök kiváló örömmel eléggé sikerült alakításával, mert jól tudtuk, hogy a kezdet nehézségeit azzal győzte le, hogy egyfelől kisebb és erejéhez mért szerepeket szíves készséggel vállalt el egy elején, másfelől a jártasabbak tapasztalatokban idősebbek tanácsát meghallgatta, követte és a jó példát megfigyelte.

A darabban előfordult énekek — fájdalom — zene-kisérlet hiányában most sem folytak be a siker emelésére. Mult alkalommal az ügyben kifejezett roszalásunk kapcsán sikerült a baj egy oly kútforrására akadnunk, melyet felemlíteni lehető orvoslási szempontból, szükségesnek

tartunk. Az
séről több
gán; azonb
mot követel
egyesület
sület czélj
ápolni, gya
közönséget
a társulat
elégé nem
is hozhatn
retet szolg
Az e
értesülés
tőségéhez
szeghez va

Meg
temes név
megbízás
tanár, min
Bolt
Ezen
kiváló gon
nelmi, me
keletkezés
minden eg
megnyitás
tistika.

Ugy
egyházköz
és ezek a
ismerteti
ügyi állap
tek, házas
a ref. egy
tak számá

Köz
rok, tanít
ségét min
alapok, az
Jordán Is
teti a mis
Köz
gelikus ell
zösség áll
Bezs
mélynevel

Elke
dezése, c
fárasztó r
kimélt se
nem kime
munkát f
mel s m
érezett s

Mi
helyzetbe
nak, e h
sitett táb
E
253 anya
Ezeken
lelkész,
14,067
sége lév
eltávozot
2-od oss

II.
34, leány
rendes l
9,024 g
2,305 p
lelkézi
4-ed oss

II
31, leán
lélek. R
26. Szül
zasságra
Van 1-s
4-ed 20

IV
leány-é
Rendes
Szülele
zasságra
Van 1-s
194, 4
534, tá
összese
48, lell
10,179

tartunk. Az egyesület a baj elhárítása céljából megkísérel több alkalommal a helybeli zenekarral segíteni magán; azonban a teendő szolgálat fejében oly honorariumot követeltek, melyek sehogyan sem állottak arányban az egyesület előadásokénti mérsékelt bevételével. Az egyesület célja műkedveléssel a művészt, a szépet, a jót ápolni, gyakorolni, terjeszteni s ez uton közszolgálatra a közönséget megadóztatni s ha e nemes célok érdekében a társulat tagjai n g y e n munkálnak, fáradsz és soha eléggé nem méltányolható áldozatokat hoznak: a zenekar is hozhatna annyi áldozatot, hogy a szükséges zenekiszéreltetet szolgáltatassa — m é r s é k e l t á r é r t.

Az előadás 16 frtot jövedelmezett, mely összeget értesülésünk szerint az egyesület át tette a lap szerkesztőségéhez, a torozkói tűzkárosultak részére gyűjtött összeghez való csatolás végett.

Alázatos szolgálja

Könyvismertetés.

Megjelent „A magyarországi ev. ref. egyház egyetemes névtára az 1886. évről”. — Az egyetemes konvent megbízásából szerkesztette Tóth Sámuel debreczeni theol. tanár. mint a konvent egyik jegyzője.

Bolti ára 4 forint. Öt ivenként jelenik meg.

Ezen összesen 509 nagy negyedrét lapra terjedő, kiváló gondnal szerkesztett munka, részben egyháztörténelmi, mennyiben röviden előadja az 5 egyházkerület keletkezésének és végleges megalakulásának történetét; minden egyes egyházközség keletkezésének, anyakönyve megnyitásának idejét. — tulnyomó részben azonban statisztika.

Ugyanis ismerteti a lélekszámot és hogy mindenik egyházközségben mennyi a nem ref. vallású hívek száma és ezek a más felekezetek között hogy oszlanak meg; ismerteti az egyes egyházak, fő- és középiskolák vagyongyűjti állapotát, a tankötelesek és iskolába járók, a szülők, házassági szövetségre lépett párok, elhalt egyének, a ref. egyház kebelébe áttértek és kitértek, a konfirmáltak számát az 1885-ik évet véve alapul.

Közli az egyházi tisztviselők, lelkészek s tanárok, tanítók neveit; a tanárok évi fizetésének mennyiségét mindenik fő- és középiskolánál; a különböző gyám-alapok, az országos ref. egyházi közalap (domestika) a Jordán István-féle alapítvány vagyongyűjti állapotát; ismerteti a missio ügyet stb.

Közli az erdélyi összesen szintén 5 ágostai evangélikus egyházkerület és a magyar unitárius vallás község állásának általános statisztikáját.

Bezárja a munkát az abban előforduló hely- és személynévek betűsoros csoportosítása.

Elképzeltető, hogy az adatok összegyűjtése, elrendezése, csoportosítása sok utánjárást, kiváló gondot és fárasztó munkásságot igényelt. — Szerző azonban nem kimélt sem időt, sem fáradságot, sem gondot s ezeket nem kímélve feladatának derekasan megfelelt s egy olyan munkát állított össze, mely elismerést és figyelmet érdemel s mely ref. egyházi közéletünkben régóta élénken éreztet szükségét pótol.

Mivel lapunk olvasói közül sokan nincsenek azon helyzetben, hogy ezen érdekes munkában lapozgathassanak, e helyzen közöljük abból az 5 egyházkerület össze-sített táblázatát.

E szerint: I. A Dunaszentlőki egyházkerületben van 253 anyaegyház, 1 társcegyház, 592 leány- és fiókegyház. Ezekben 348.967 lélek, 228 rendes lelkész, 62 segéd-lelkész, 14 lelkész-tanító. Született az 1885-ik évben 14.067 gyermek, elhalt 10.595 egyén, házasságra lépett 3.727 pár, áttért 49, kitért 47 lélek. Van 1-ső osztályú lelkészi állomás 26, 2-od osztályú 61, 3-ad osztályú 98, 4-ed osztályú 59.

II. A dunántúli anyaegyház 288, társcegyház 34, leány- és fiókegyház 903. Ezekben 234.258 lélek, 269 rendes lelkész, 62 segédlelkész, 8 lelkész-tanító. Született 9.024 gyermek, elhalt 7.574 egyén, házasságra lépett 2.305 pár. Áttért 68, kitért 49 lélek. Van 1-ső osztályú lelkészi állomás 49, 2-od osztályú 27, 3-ad osztályú 42, 4-ed osztályú 28.

III. A tiszántúli anyaegyház 349, társcegyház 31, leány- és fiókegyház 388. Ezekben összesen 227.712 lélek. Rendes lelkész 338, segédlelkész 69, lelkész-tanító 26. Született 9.698 gyermek, meghalt 8.543 egyén, házasságra lépett 2.548 pár. Áttért 106, kitért 47 lélek. Van 1-ső osztályú lelkészi állomás 28, 2-od 29, 3-ad 81, 4-ed 208.

IV. A tiszántúli anyaegyház 556, társcegyház 7, leány- és fiókegyház 689. Ezekben összesen 866.702 lélek. Rendes lelkész 564, segédlelkész 144, lelkész-tanító 43. Született 99.777 gyermek, meghalt 31.314 egyén, házasságra lépett 9.709 pár. Áttért 328, kitért 162 lélek. Van 1-ső osztályú lelkészi állomás 61, 2-od 102, 3-ad 194, 4-ed 198.

V. Az erdélyi egyházkerületben van anyaegyház 534, társcegyház 25, leány- és fiókegyház 689. Ezekben összesen 347.060 lélek. Rendes lelkész 509, segédlelkész 48, lelkész-tanító 36. Született 15.031 gyermek, meghalt 10.179 egyén, házasságra lépett 3.692 pár. Áttért 408,

kitért 163 lélek. Van 1-ső oszt. lelkészi állomás 79, 2-od 83, 3-ad 85, 4-ed 228.

Az öt egyházkerületben van összesen anyaegyház 1.980, társcegyház 98, leány- és fiókegyház 3.261. Ezekben 2.024.699 lélek. Rendes lelkész 1.909, segédlelkész 374, lelkész-tanító 127.

(Vége következik.)

Nyilatkozat.

Alólirottak, mint az alvinczi önk. tüzoltó-egyletnek részben 1875-től kezdve folytonos tagjai, az igazság érdekében hivatva érezzük magunkat nyilatkozatni, a „Közérdek” május hó 22-én megjelent „egy alvinczi polgár” által irt tudósításra, hogy az alaptalan, s hogy mi azt mint az irtó s főparancsnokunk közti személyes személynét csak fájdalommal, rosszalással vettük.

Kinyilatkoztatjuk, hogy sem az egyleti, pénzkeért, sem egyébrét főparancsnokunkkal harcban nem állottunk — nem is volt az egylet pénzkezelője, pénztárnoka soha.

Ez évben is a czikkirő által irt pénztárra vonatkozó állapot csak a pénztárvizsgáló-bizottság egy tagjának okvetlen hibát keresni óhajtó törekvése volt — mert a pénztár és a számadás bárha azt a pénztárnok járatlan-sága miatt alakilag nem vezette correctül — de mégis úgy, hogy ez által a legesekélyebb kárt sem okozott. — a főparancsnok ezért hibásnak nem tartható.

Hogy főparancsnokunktól menekedni óhajtottunk volna, nem igaz, — hanem igaz az, hogy ő kinyilatkozatta, hogy ő nem marad — s ha alkalmas egyént nem kapunk, csak úgy maradhat, ha alparancsnokot választunk, kinek ideje engedi az egylet ügyeit vezetni, s igaz az is hogy a mi felkérésünkre maradt a választás után is — kinyilatkozatván mi néki, hogy ellenesetben mi nem maradunk.

Egyáltalában úgy az egylet alapítását, mint fennállását főparancsnokunknak tulajdonítjuk, ki ha gyakorlatokat személyesen nem is tart — de tartott s a hol kell mindég ott van — s az egylet ügyeit éppen nem a megsemmisülés felé vezető, hanem a mióta községünkben van mindég úgy az egylet, mint a polgárság ügyeit előmozdítani igyekezett — s az eféle rágalmaszások abbéli törekvéseit csak csökkentik s nem növelik — melyért az alvinczi iparosok a czikkirőnek köszönetet nem mondanak.

Alvincz, 1887. június hó 15-én.

Hamar Márton, Dervadelin Ferencz, ifj. Kovács Kornél, Bardocz Károly, P. Vajna Gyula, Fejér Ferencz, Bútyka Endre, Székely Árpád, Bakocs György, Gáll Antal, Kállai Sándor, Ádám Péter, Kis József, Antázi József, Szalkai György, Drizmán György, Kolosy György, Noszek Kálmán, Kovács Elek, Hánesz Sándor, Barabás Samu, Gotza Theodor, Ispás Toma, Verhocz Károly, Turlea, Juon, Tompek Gyula.

Színház.

Három előadást láttunk s elmondhatjuk, hogy nagyrészen élveztünk.

A mulatságos, de kis színpadon megfelelően elő nem adható „Mikado” után, melyben Bácskay Julcsa és Rózsa Rózsikácska tűntek ki, — hétfőn a „Troubadour”-t adták. A nézőtér zsúfolva volt, kíváncsi lévén, hogy ezen jól ismert operát hogyan lesznek képesek előadni színészeink. — Igazat adunk egy veterán műtérnök, ki élte legszebb idejét Bécsben töltötte, élvezve a művészet adta gyönyört, — hogy a derek társulat többet adott, mint vártunk.

Bácskai Julcsa pompás Azucena, — Rózsa Rózsika jeles Leonora, — igen szépen, hűvel énekeltek dalaikat. Luna gróft Szegegy Gyula, városunk fia, az opera képzede növendéke énekelve, kintette hangja iskolázottságát. Nyiregyházi jól megállotta helyét Manrico szerepében, — a karok pedig korrektül énekeltek.

A „Vasgyáros” volt Kovács Lajos jutalomjátéka. Valóban feltűnt, hogy a közönség, mely derek művészeink fellépését mindig tesszállal kísérte, — őt midőn legjobb szerepeiket egyikét játszta, — tömegesebb megjelenésével nem tette ki, s pedig a czimszerepet úgy adta, hogy kényesebb műzülésű közönség igényeit is kielégítette volna, a közönség azonban másik kedvence: Ferenzi József irányában is következetesen hálátlan maradt. „Rip van winkle” kétségtelenül a legjobb operettek egyik a czimszerep énekből, játékban egyiránt jó erőt kíván. És Ferenzi, dacára rosszul énekel, — úgy énekel gyönyörű érezen, esengő bariton hangjával mint mindig, s játékában annyi haladást mutatott, hogy ha így folytatja komoly elhatározással fokozatosan, — a legjobb énekművészek egyike lesz s nagyobb, állandó színházainknál kell helyet foglaljon, s kivüle Bácskai Julcsa szép énekeért, jókedvű játékáért kell kiemelnünk, valamint Deskot is, ki Derrick polgármestert adta. — Nem hagyhatjuk említeni nélkül Bánházi Teréz, — ki Rózsa Rózsika szerepét „Katharina” adta elég jól, ugyszintén a többi szereplők is jól megállották helyüket.

Eközben azonban megnehezült az időjárása — vihar nélkül is a társaság feje felett, — melynek Ujpest volna a célja, csakhogy direktora nem tudja oda juttatni. — Nyomasztó körülményül szolgál az is, hogy a podgyász, öltözöttek nagy része, melyek részben egyes tagok tulajdonát képezik Marosvásárhelyt le van foglalva, az egész társaságot az igazgató mindaddig kiváltani nem bírta. Ily körülmények között a nagyszámú s a vidék egyik legjobb társulatát segélytelenül hagyni nem lehetett s a nagyenyedi műkedvelő társaság tagjai igen szépen teljesítették a művészet pártolására iránti kötelességüket azzal, hogy két előadás bevételét lehetőleg jobban biztosítandó: gúket azzal, hogy két előadás bevételét lehetőleg jobban biztosítandó: magukra vállalták a rendezést s a jegy eladást, — miben különösen Nagy Géza, Dr. Jenői Elek, Király Miklós, Fongrácz Géza, Orbai Lajos és Grün urak jártak el kiváló sikerrel, közönségünk is méltányolta a helyzetet s a jelzett urak buzgalmat s a szombatra kifizűnyolta „Gasparone” s a mai napra jelzett „Czifra nyomorúság” előadásaira a jegyeket előre megvásárolta. Köszönet érte!

VEGYES HIREK.

— **Évzáró ünnepély.** Lélekemelő ünnepélynek voltunk tanui jun. 25-én. A Bethlen-főiskola tartotta évzáró ünnepélyét. — Délután 4 órakor a főiskolai zenekar által szabatosan előadott indulója mellett vonult be a tanárikar az ev. ref. templomba, hol már összegyűlvé várta a szépszámu érdeklődő közönség. Az ünnepély Varga József zenetanár

szakértő vezetése mellett a „főiskolai vegyes dalkar” által, a „Teremtés” egy részletének összhangzó előadásával kezdődött. Az ének elhangzása után Makkai Domokos rektor-professor tartotta nagy értékű évzáró beszédét. Erre a theologiai dalkar szép éneke következett. És ezután az ünnepély legszebb része: a jók megjutalmazása. Pénzjutalomban részesültek: Benedek Károly IV. th., Damó István III. th. egyházi beszédírásért, Fejes A., Jancsó Sándor, Péterfi Károly, Csákány Miklós I. éves th. a hébernyelvben tanusított előmenetelükért, Dózsa József VII. g. o. mennyiségért, Székely Ödön VII. g. o. latinrodalmi pályamunkálatukért, Belle Lajos V. g. o. a görögnyelvben, Bálint Mihály, Benedek Sándor, Borczum Péter IV. g. o. a szépirásban, Szász János VI. g. o., Kis Elek II. kép. a tornában tanusított előmenetelért, Szócs M. VI. g. o. rajzból készített pályaművéért, Csomor István IV. th., Szász Béla II. th., György József III. g. o., Szekeres Albert II. g. o., Bartha János V. g. o., Zalányi Géza, Karácsony Endre VII. g. o., Sajtós Károly VII. g. o., mint első eminensek; Damó István és Szabó Jenő theologusok általános önképző köri pályaműveikért Bartha Lajos, Szabó Jenő szavallatukért, Benedek Károly imájaért és theologiai önképző köri pályaművéért, ez utóbbi jutalma 5 drb. csász. kir. arany: főtiszt. Szász Domokos ev. ref. püspök úr ajándékából; Balog Pál, Hercz Imre, Szócs József, Szóvérfi János tanítóképző önképzőkörben kifejtett munkásságukért. Könyvjutalmak osztattak ki a theologus ifjak közt az egyházi szónoklatban való kitünésért Tek. Koncz József m.-vásárhelyi tanár úr ajándékából; a gimnáziumi és elemi osztályosok között a jó magaviselete és tanulási előhaladásáért az 1-ső Kovács József- és Sárpatoki-testvérek-féle alapítványból, ezekhez járult még az erdélyi ev. ref. egyház kerületi allandó igazgató Tanács és a „Székely mivéldési és közgazdasági egylet” által kiosztás végett küldött művek.

— **Főiskolai hírek.** Az érettségi vizsga a Bethlen főiskolában, mult hó 27-és 28-án folyt le. Dr. Szász Béla egyetemi tanár, mint kormánybiztos és Csató János alsófehérmegyei alispán, mint igazgatótanácsai kiküldött jelenlétében. Vizsgálatra állott 18 ifju. kik közül 2 jeles, 2 jó és 11 kielégítő osztályzattal képesítetnek nyilváníttatott; 3 meg egy-egy tárgyból javító-vizsgára utasítottat. Vizsga végeztével az érettnak nyilvánítt ifjak társasavacsorát rendeztek, melyben egy a gimnáziumi tanár rikar, mint a biztosok részt vettek. Enni, inni volt mit elég. Vidám hangulat és tosztokból bőven kijutott. A mulatságnak, bár a biztosok és a tanárok kiknek tiszteletére volt rendezve a vacsora, nem sokára éjjelután elmentek, egész addig tartott, míg a keleti égen megjelentek a kedves hajnal arany sugárai; mikor a társaság a „Hymnus” éneklése után szétszórt. — A tanképesítő vizsgálat, melyre jőformán csak a Bethlen-főiskolához csatolt tanítóképző intézet IV-ed éves növendékei állottak, szintén lefolyt folyó hó 27., 28. és 29-én. A vizsgálatra állott 11 ifju képesítetett: 3 jelesen, 6 egyszerűen, 1 javító vizsgára és szintén 1 ismétlésre utasítottat. A szerencséseknak szerencsét, a szerencsétleneknek több szerencsét és buzgóságot kívánunk!

— **A helybeli polgári fiu és leányiskola 1886/7.** tanévi zárvizsgálati június 23. és 24. tartattak meg, a fiúiskola vizsgálati a leányiskolában, a leányiskola vizsgálati az új városház díszes nagytermében. A fiuk vizsgálati vezette tiszt. dr. Bartók György isk.-széki tag ur, a leányokét nagys. Gáspár János kir. tanácsos, tanfelügyelő ur. A vizsgálatok alatt rajz- és női kézimunkák közszemlére voltak kitéve. Az iskolai év délután 3 órakor ünnepélyesen bezárattott, az igazgató zárbeszéde, a növendékek karéneke, könyv- és pénzjutalmak (osztóndij) kiosztása képezték főkéllékét az ünnepélynek. Könyvjutalmat nyert 14 fiu és 21 leánytanuló szorgalma és jómagaviseletéért; pénzjutalomban részesültek: Lóte Vilma, Papp Lenke, Bokor Klára IV. oszt. a számból kitűnök Kovrig Tivadarné-féle arany 2—2 frtos keresztos aranytallérokban; Kovrig Tivadarné-féle 100 frtos alapítvány kamatja 6 frtra pótolattván megosztottat: Krizbai Juliska, Nagler Sarolta, Fehér Erzsé IV. oszt. között 2—2 frt, a magyar történelemből. Ösztöndíjakra adakoztak: a „nagyenyedi dalkör” 10 frt. Kovács Gyula isk.-széki elnök, polgármester ur 3 frt, ifj. Gáspár János isk.-széki tag ur 5 frt, egy tanügybarát 1 frt, mely következőképen osztattott ki: női kézi munkából: Fodor Anna, Grünfeld Máli III. oszt., Zudor Zsuzsa, Straub Erzsé II. oszt., Tóth Berta I. oszt. egy-egy tallér; Énekből: Székely Rózsa I. oszt., Szöllösi József IV. oszt. 2—2 frtot. Rajzból: Lőrincz Luiza II. oszt., Jakab Anna IV. oszt., Bakos Sándor III. oszt. 1—1 tallér; Írásból: Sajtós Kata I. oszt., Krizbai Rózsa I. oszt. 1—1 frt; tiszt. dr. Bartók György ur 3 frt ösztöndíja Zilahy Gyula IV. oszt. szegénysorsra és kitűnök szorgalmas tanulóknak, t. Munkácsi Zsigmond ur 2 frt ösztöndíja Dobai Zoltán II. oszt. tanulóknak adattott ki. A számból Molnár József I. oszt. szorgalmáért 1 frt, Krizbai Rózsa I. oszt. 1 tallér egy tanügybarától. Midőn a vizs-

gálatok lefolyását igen röviden közlé kivanom tenni, szives közönetet mondok tek. Kovács Gyula polgármester urnak, hogy a vizsgálatok megtartására az új város ház díszes nagytérmet mellék szobáival és butorzzattal rendelkezésünkre méltóztatott bocsátani. Nagynyeden, 1887. június 30-án. D a n e s S a m u, igazgató.

— **Tiszt. Csekme Ferencz Nagynyedről,** hol 16 éveket töltött, mint tanuló, később mint Bethlen-főtanodai kontra-senior, nagynyedi segéd lelkész a lapunk munkatársa végleg folyó hó 2-ikán távozott el, hogy mint ger-nyeszegi megválasztott rendes lelkész szép állomását elfoglalja. Székfoglaló beszédét folyó hó 8-ikán tartja új állomásán, mikor is a beigtató lelkész teendőit Balázs József magyarrégi lelkész végzi. Csekme ifju barátunk kellemes emlékeket visz magával Enyedről, hol tanuló és ifju korának annyi éveit tölté és kedves emlékeket hagy maga után, mert a kellemes magaviseletű és élénk kedélyű ifjut városunkban és vidékünkön igen sokan szerették és becsülték. Kisérje áldás és szerencse a rokonszenves ifjut az élet utain.

— **Eljegyzés.** Kovács Samu derék gyulafehérvári polgár kedves leánya Ilka, jegyet váltott Deák György alvinczi körjegyzővel.

— **Búcsuzás.** Negyven évi szolgálati időm után Nagynyed városából elköltöztvén, melyben 15 évig állomásoztam, a városi és vidéki barátaimtól és ismerőseim-től legszívesebben elbucszom. Richter József m. kir. pénzügyi biztos.

— **A középtanodai tanáregyletnek** Fiumében tartandó közgyűlésére a folyó hó 4-én Budapestről induló kéjvonaton városunkból is többen utaznak. Így: Váro Ferencz igazgató, Dr. Farnas Dező, Fogarasi Albert, Vincze Dániel tanárok. Adler, honvéd alezredes neje, Dr. Farnosné, Krizmanits Vilmosné tanítóné, Dr. Nagy Albertné. A társaság Velenczét, esetleg Rómát is szándékszik meglátogatni.

— **Segédlelkész-változás.** Csákány János közkeveltségben állott segédlelkészt magán körülményi Enyedről végleg elszólitván, — helyébe a püspöki vizsgálat alatt álló nagynyedi ref. egyházközségbe segéd lelkészt Szilágyi Farkas lelkész mellé Kis Sándor kitanóné minősített és külföldi egyetemeken két évet töltött ifju papjelölt lett alkalmazva.

— **Választási bankettet rendezett** Gyulafehérvárt mult hó 22-én Dr. Mohay Sándor országgyűlési képviselő. Mintegy 250-en jelentek meg a Hungarizáló helyiségekben köztük a város intelligentiájának és polgárságának színe-java. Az első fogás után dr. Mohay állott fel, üdvözölve vendégeit, bizalmát megköszönve, kéri azt magának jövőre is megtartani. A zajos éljenzéssel fogadott beszéd után Novák Ferencz kir. tanácsos, polgármester állott fel s kiemelve a jövő országgyűlés nagyfontosságú feladatait — utalt a helyi nevezetes érdekek megvédésére is, — melyek mellett küzdeni szintén dr. Mohay Sándor feladata lesz, kire hosszas éljenzés között emeli poharát. A beszéd-ek áradata még tovább folyt akkor, midőn Novák Ferencz indítványára elhatározottat, hogy minden szónok 1 frtig terjedő összeget rakjon le ovációjáért. A köztetszéssel fogadott indítvány folytán 34 frt 50 kr gyűlt a cultur egylet javára.

— **Gyulafehérvár város képviselőtestülete** jun. 23-án rendkívüli közgyűlést tartott. Az első tárgyat az elnököl polgármester bejelentései képezték. — Említést érdemel ezek közül Andrássy István apátkanonok 200 frtnyi adománya, melyből 100 frtot a városi kórháznak, 50 frtot az óvodának s 50 frtot a szegényeknek adományozott. — A több ponttal bíró tárgysorozatból kettő különösen kiemelendő: az árvizről tett elnöki jelentés. Az árviz, mint most hivatalosan konstátálva van, 270 házat rongált meg s az akkori rögtönös intézkedések 200 frt napi kiadást tettek szükségessé. Intézkedés tétellett, hogy a szenvedett károk hivatalból összeirassanak s az adóleírások eszközölése végett az adófelügyelőhöz betér-jesztessenek. A könyöradományokra vonatkozólag elhatá-rozta a képr. testület, hogy azok az adakozások bezárásáig a kormány 400 frtnyi segélyével egyetemben takarék-pénztárilag gyümölcsöztesse s csak azután osztassanak ki a károsultak között. Végül határozatot hozott a képvisel-et, hogy az ipartörvény új értelmezése által adott jogával élve, megengedi az idegen iparosoknak a heti vásárokon való megjelenést.

— **Katonai ünnepély.** Gyulafehérvár házi ezrede az 50-ik. az 1866. évi június 24-én lefolyt custozzai ütközetben részt vett és kitüntette magát. Ennek emlékét mint minden évben, az idén is megülték nagy ünnepé-lyességgel. Az összes tisztikar megjelent a díszében, melyen a katonai zenekar is közreműködött. — Az első felköszöntőt W a t t e k tábornok mondta ő felségére; a másodikat G á b o r H e n r i k az ezredre. Felemlítette, hogy abban az emlékezetes ütközetben az ezred tisztika-rának egynegyed részét, a legénységnek pedig hetedét vesztette el, hogy azóta hagyományaihoz hű maradvá, most is a fontos kiképzésre fekteti a főszulyt, mint a mi a békeben biztosítékot nyújt a harci bátorságra. Felol-vasott egy sürgönyt, melyben a hadtestparancsnok hízegő nyilatkozta foglaltatik az ezredről. E felköszöntő után a zenekar az o g l i o s i r o h a m - i n d u l ó t zendítette rá, mely a csata emlékéül az ezrednek van ajánlva.

Sürgönyök érkeztek Albrecht főhercegtől, Pirat br. lovas-sági tábornoktól, s a Boszniában állomásozó 4-ik zászló-aljtól. A kedélyes ebéd 5 óra felé ért véget.

— **Az ismétlő fegyverek kiosztása.** Mint Bécs-ből írják, az eddig elkészült Mannlicher-féle ismétlőfegy-verekek a jövő hó első napjaiban osztják ki. Elsősorban az 1., 2. és 11. hadtestek gyalogezredeit és vadász-zászló-aljait látják el azokkal. Az ismétlőfegyverek kiosztásával a szolgálati őrmesterek tisztí kardot kapnak, míg a többi ugyanolyan rangu altiszt megtartja eddigi oldalfegyverét.

— **Nyilatkozat.** A lezajlott képviselőválasztásra vonatkozólag vidékünkön sűrű tudósítás jelent meg több lapban és pedig különböző községből dátálva, de a stylusból ítélve csaknem mind egy elme szüleménye. Nem czélom egyikkel sem foglalkozni, tárgyalak legyen dol-got, avagy személyt. De miután két tudósítás, jelesen: az „Ellenzék” czimű lapban folyó hó 15. és 21-iki Sárdról kelteztetett s ezek közül az utóbbi egyik tekintélyes sárdi birtokost, barátomat, éppen hallgatómat, névszerint: Va-dady Gergelyt és családját igyekezett többféle módon gyanusítani s ellene boszút lihegő szenvedélyvel rágal-makat szórni, — nehogy az olvasó közönség, melynek nagy része tudja, hogy én szoktam Sárdról egyszer-mászor a lapokba írni, — nekem tulajdonítsa a fennirt s h o z z á m s e m m i e s t r e n e m m é l t ő c z i k k e t, — felkértem az „Ellenzék” szerkesztőségét annak kijelentésére, hogy azon cikkek nem töllem ered-tek. — Miért, miért nem, az „Ellenzék” ezt megtagadta. A körülmények ilyen állásában, hivatva érzem magam, minden félreértés és alaptalan gyanusítás kikértelése szem-pontjából e becses megyei lapban nyilatkozni a felől hogy azon cikket nem én irtam, — nem lévén szoká-som hazugságot írni, avagy gyanusítást, és rágalmat, szórni emberbarátomra. O n o d i W e r e s s S á n d o r, sárdi ev. ref. pap.

— **Nyilvános nyugtázás.** Uradalmi ispán t. Ko-vács Károly ur Homokszentgyörgyről (Somogy megye) az 1848-ban Magyarigenben, martyr halált szenvedett ma-gyarok közös sirjához emelendő emlékkő felállítására szük-séges alap gyarapításához 2 frt, azaz két frittal járult, mit is ezennel köszönettel nyugtázok. Magyarigen, 1887. június hó 29-én Lukátsffy Viktor, az emlékkő bizottság elnöke.

— **Nyilvános számadás és köszönet.** A „nagynyedi dal-kör” június 26-án tartott nyári mulatsága alkalmával az összes be-vétel 145 frt 5 kr volt; ezzel szemben a kiadás 86 frt 82 kr-ra rugott, s így a tiszta jövedelem 58 frt 23 krt tesz. — Felülfi-zettek: tek. Benedek Gábor 25 krt, Dragomán Domokos 50 kr, Kanabé Ferencz 40 kr, Málnási Károly 40 kr, Csákány János 40 kr, ifj. Gáspár János 1 frt, Török Bertalan 80 kr, Danes Samu 40 kr, Zalányi Farkas 40 kr, Bodola Lajos 40 kr, Gabrovicz Kamilló 40 kr, báró Splényi Henrik 40 kr, ifj. Winkler János 40 kr, Morágyi Ist-ván 80 kr, Reich Mihályné 30 kr, Geiger Sándor 40 kr, Fánta Jó-zsef 40 kr, dr. Bartók György 50 kr, Pogány János 40 kr, Sándor Jánosné 30 kr, Harmath Miklós 40 kr, Munkácsi Zsigmond 2 frt. Fogadják a szíves felülfizetők az egylet hálás köszönetét. Nagynyed, 1887. július 1-én. B a r t h a Z s i g m o n d, pénztáros.

— **Nyilvános számadás.** A vizaknai önkéntes tüzoltó egylet zászlószentelési ünnepélye alkalmával, mely tartatott folyó év május hó 30-án a zászlóba szegett vertek és az egylet javára adakoztak: öv. Veres Ferencz né ő nagysága mint zászlóánya 100 frt, méltóságos dr. Tisza István országgy. képviselő, mint egyleti tiszteletbeli főparancs-nok 10 frt, Silvester Domokos ref. lelkész 1 frt, Bakk Endre róm. cath. plébános 5 frt, Timár Károly birtokos 5 frt, Gajzágó Tivadar kir. járásbíró 2 frt, Kremnitzki Amánd kir. sóbányafőnök 2 frt, Szócs József polgármester 2 frt, Gidófalvi Géza nagyszabem tanár 2 frt, Greis Károly kir. albró 2 frt, Ambrós Károly városi tanácsnok 1 frt, Herepei Károly rendőrkapitány 2 frt, Stroné Vilmos városi orvos 1 frt, Szócs Sándor birtokos 5 frt, Benedek Kálmán sóbányapénztári ellenőr 1 frt, Nyenyestéan Tivadar mázsatiszt 1 frt, Kronberg János gyógy-szerész 3 frt, Fonod Márton mázsatiszt, Csiki Antal kir. bíróiégi ír-nok, Veres Nándor bányafelőr, Kovács Sándor birtokos, Márk Áll'tanító, Predovics János joggyakornok, Gruber István kir. bíróiégi ír-nok, Pusku György kereskedő, Daboczi Lajos ev. luth. lelkész, Brandcsk Frigyes adószedő, Gali Károly mészáros, Ambrus József mészáros, ifj. Vulkán Dániel bányahivatalnok, Kis József birtokos, Zsigmond Albert bányahivatalnok Koppándi Péter földész, Zeller Salamon vállalkozó, id. Derzi Boldizsár városi számvérvő, Ferencz Károly birtokos, Kron-berg Gyula gyógyszerész, Konzo Lajos városi jegyző, ifj. Reithoffer Alajos vállalkozó, Róza Ferencz mészáros, Heidecker Lipót vendégülős, Budovrzi János kovács, Pávai József városi pénztárnok, Fekete Jó-zsef tanácsi ír-nok, Kovács József birtokos 1—1 frt, Cillieh János, gőzmalom vezető 5 frt, id. Reithoffer Alajos kereskedő 1 frt 50 kr, Rozen-blum József terménykereskedő 5 frt és Márk Béla rendőrkapitányse-géd 50 kr. Az összes bevétel 186 frt. Ezenkívül a koszorús leányok egy szép szalagot ajándékoztak. Zászlóánya öv. Veres Ferencz né szül. Cseh Zsuzsanna ő nagysága, működő lelkészek: Szentkatolnai Bakk Endre róm. cath. plébános és Silvester Domokos ref. lelkész, koszorús leányok. Kis Agi, Koppándi Kata, Ambrus Judit, Vulkán Róza, Bu-dovrzi Vilma és Emma, Gali Ida és Székely Agi kisasszonyok. Úgy az adakozók, valamint a zászlószentelési ünnepélynél működők fogad-ják az egylet mély köszönetét. A z e g y l e t p a r a n c s n o k s á g a.

— **Nyilvános számadás.** Az 1848-ban magyarigenben mar-tyr halált szenvedett magyarok közös sirjához emelendő emlékkő fel-állítására szükséges alap javára az emlékkő-bizottság által folyó év május 31-én rendezett tarisznyás majális bevétele és kiadásáról. Be-vétel volt összesen 136 frt 20 kr, kiadás 56 frt 68 kr; eszerint ana-radi tiszta jövedelem 79 frt 52 kr. Felülfizettek: öv. Fábán Józsefné urasszony 1 frt 50 kr, Bedőházi Béla 1 frt, Csató Ferencz r. k. lel-kész Tóvisről 1 frt, Horváth László Diódról 1 frt, Szilágyi Lajos Vajásdról 1 frt, Bugán János Tóvisről 50 kr, Tókos Sándor ev. ref. esperes Vajásdról 50 kr, Kontz Albert 50 kr, Albert Elekné 50 kr, Egyedi János 50 kr, Sántha János r. k. 1.50 kr, Eöblös Miklós 50 kr, Kozma Gyula Sárdról 50 kr, Gyulafi Albert Gyulafehérvárról 50 kr, Kömives Pál 50 kr, Nagy Károly ev. ref. lelkész 50 kr, Deutsch Má-tyas Sárdról 50 kr, Deutsch Simon 50 kr, Reisz Izák 50 kr, Bodor Lőrincz ev. ref. lelkész krakkóból 50 kr, Koperdák József 30 kr, Hrubai József 30 kr, Tyukodi Lajos 1 frt 20 kr, Gönczi Pál 20 kr, Szőke Mihály 10 kr, Nagy Károly 10 krt, Kis Elek tanító Tóvisről

10 kr, Szabó Pál 10 kr, nagyságos Kovács Gyula miniszteri titkár Buda-pestről 1 frt, jegynélkül küldtek mint távollévők: nagyságos Tothi Szabó Sándor kir. erdőfelügyelő Nagyszabonból 5 frt, dr. Singer An-tal ügyvéd Budapestről 5 frt, Seres Atilla Benedekből 3 frt, Darvas János Körösbányáról 2 frt 50 kr, Bürger Márton Krakkóból 2 frt, N. N. 1 frt, egy mulató társaság 1 frt, Csiki János róm. kath. lelkész Zalathnáról 1 frt, Török Albert 1 frt, Löcsy Sp. Lajos Nagynyedről 1 frt, Nagy Antal 1 frt, Rezticzki postatiszt 30 kr. Fogadják a fenttisztel urak és urnók, valamint az egész megjelent tisztelt közönség, — szives részvételért, mely részvétel egy magasos czélt mozdított elő a rendező bizottság hálás köszönetét. Magyarigen, 1887. június 14-én Lukátsffy Viktor b. elnök Nagy Károly b. pénztárnok.

FELELŐS SZERKESZTŐSÉG:
Dr. MAGYARI KAROLY
SZILÁGYI FARKAS TÖRÖK BERTALAN
Kiadó-tulajdonos WOKÁL JÁNOS

Sz. 463—1887.

tkvi

Árverési hirdetmény.

A nagynyedi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság ré-széről közlé tételtek, hogy

R A J N A I I G N Á C Z végrehajtónak, STANCS VASZILIA végrehajtást szenvedő elleni 10 frt tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a nagynyedi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság krakkói 627. sz. tjkvben A+ 3-8 rendszám alatti fekvőkre az árverést 516 forint ezennel megállapított kikülsítésárban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az

1887. évi augusztus 5-ik napján délelőtt 10 órakor

Krakkó községében a megtartandó nyilvános árverésen a meg-állapított kikülsítési áron alól is eladtni fognak.

Árverezni szandékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át végrehajtató kivételével készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §. jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX-ik t.-cz. 170. §-a értelmében a bánáptéznak a bíró-ságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

Nagynyeden, 1887. márczius 17-én.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságtól.

Alig használt kitünő könnyű
„LANDAUER“
(bécsi gyártmány)
e l a d ó
Barcsai Miklós birtokosnál
TARTARIÁN.
U. P. ALVINCZ.

Huzás Julius 22-én
Kincsem a 1 frt sorsjegyre csak 10 frt
Főnyeremény Készpénzben
50.000 frt
10.000 frt 5000 frt 20% lev. 4875 pénz-nyeremény.
Kincsem sorsjegyek kaphatók
A magyar lovaregylet sorsjegy-irodájában:
Budapest, váci-utca 6. sz. és Wokál János úr
könyvkereskedésében Nagynyeden. 9-9

En, Csillag Anna
185 etm. hosszu óriási Loreley-hajammal, melyet az általam föltá-lált kenőcs 14 havi használata után nyertem, mely megakadályozza a haj-kihullást, elősegíti a hajnövést és erősíti a hajbőrt, uraknál elősegít egy teljes erős szakállnövést, rövid ideig való használat után a hajnak, valamint a szakállnak természetes színt és sűrűséget kölcsönöz és megőrvi a korai őszüléstől a legmagasabb korig. Egy köcsög ára 50 kr, 1 frt, 2 frt. Postával küldés naponként a pénz elő-leges beklüldése, vagy postautárvét el-mellett az egész világba.
CSILLAG és TÁRSA,
BUDAPEST,
király-utca 26.

